

HAO Vaasa

Lähettäjä: Hakala Maria (ELY) <maria.hakala@ely-keskus.fi>
Lähetetty: maanantai 11. joulukuuta 2023 15.58
Vastaanottaja: HAO Vaasa
Aihe: Valitus ampumaradan ympäristölupapäätöksestä, Visurin ampumarata
Liitteet: Pöytäkirjan ote §106, ympäristölupa, Visurin ampumarata.pdf; Valitus ympäristöluvasta, Visurin ampumarata.pdf

Hei,

oheisena ELY-keskuksen valitus Visurin ampumaradan ympäristölupapäätöksestä.

Ystävällisin terveisin,

Maria Hakala

Lakimies, VT

maria.hakala@ely-keskus.fi

Puh. 0295 036 118, vaihde 0295 036 000

Rakennettu ympäristö -yksikkö

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Yliopistonkatu 38, PL 297, 33101 TAMPERE

www.ely-keskus.fi/pirkanmaa | www.ymparisto.fi

ELY-keskukseen voit toimittaa asiakirjat turvallisesti verkossa [Sähköiset asiointilomakkeet ja niiden käyttöohjeet](#)

Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan henkilölle tai yhteisölle, jolle se kuuluu. Viesti saattaa sisältää luottamuksellista tietoa. Jos olet saanut viestin erehdyksessä, sinulla ei ole siihen käyttöoikeutta. Tässä tapauksessa ilmoita siitä lähettäjälle ja poista viesti postilaatikostasi.

11.12.2023

Vaasan hallinto-oikeus
vaasa.hao@oikeus.fi

ASIA

Valitus ampumaradan ympäristölupaa koskevassa asiassa

VALITTAJA

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
PL 297, 33101 TAMPERE
Puh. 0295 036 000 (vaihde)
kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

PÄÄTÖS, JOHON HAETAAN MUUTOSTA

Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös
31.10.2023 § 106

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSISAANTI

Päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella 3.11.2023, jolloin se on tullut ELY-keskuksen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen ja päätöksen julkaisemisesta kaupungin verkkosivuilla eli 10.11.2023.

ELY-KESKUKSEN VALITUSOIKEUS

ELY-keskuksella on valitusoikeus päätöksestä ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) 191 §:n 4 kohdan nojalla valtion valvontaviranomaisena huomioon ottaen päätöksen ympäristölliset vaikutukset ja näihin kytkeytyvä ympäristönsuojelun yleisen edun valvonnan tarve.

VAATIMUKSET

11.12.2023

Päätös on kumottava ja ympäristölupahakemus hylättävä.

VAATIMUSTEN PERUSTELUT

Päätöksen lainvastaisuus ja asian tausta

Päätös on lainvastainen, koska toiminnan sijoittaminen vaikeuttaa alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) 12 §:n vastaisesti maakuntakaavan pohjavesimerkinnän takia. Toiminnasta saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain 17 §:ssä tarkoitettua pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa. Ympäristöluvan myöntämisen edellytykset puuttuvat siten YSL 49 §:n perusteella.

Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on valituksenalaisella päätöksellään myöntänyt Parkanon-Karvian riistanhoitoyhdistykselle toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan Visurin ampumaradalle Parkanon kaupungin alueella luvansaajan omistamalla kiinteistöllä 581-421-93-0. Lisäksi on myönnetty lupa jatkaa toimintaa lupapäätöksen määräyksiä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Ampumarata-alueella on trap-rata, kohdistusrata ja hirvirata. Luotiaseratojen toiminta on alkanut arviolta vuonna 1987 ja haulikkoradan vuonna 1999.

Haulikkoradalle on myönnetty ympäristölupamenettelylain (735/1991) mukainen toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa vuonna 1999. Hirviampumaradalla on Turun ja Porin lääninhallituksen lupa vuodelta 1991 ja Länsi-Suomen lääninhallituksen lupa toiminnan laajentamiseen haulikkoradalla vuodelta 2000. Kaupungin terveys- ja ympäristötarkastaja on kehottanut luvansaajaa hakemaan ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaista ympäristölupaa vuonna 2004 koko toimintakokonaisuudelle ja lupahakemus on jätetty vuonna 2018, mutta prosessi on jäänyt kesken.

ELY-keskus toteaa, että haulikkoradalla ei ole lainvoimaista ympäristönsuojelulain (86/2000 tai 527/2014) mukaista ympäristölupaa. Hirviampumaradalle aikaisemmin myönnetty lääninhallituksen lupa on tehty puolestaan ampumaratojen perustamisesta ja pitämisestä annetun asetuksen perusteella. Kyseistä asetusta ei ole mainittu ympäristönsuojelulainsäädännön voimaantulosta annetun lain 4 §:ssä, jossa on mainittu tiettyjen lakien mukaiset päätökset, joita tulee noudattaa siirtymäajan ennen ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan hakemista. Ympäristönsuojelulain soveltamisen kannalta kyse on uudesta ympäristöluvasta, ja asiassa on ensi kerran arvioitava luvan myöntämisen edellytyksiä, kuten hankkeen sijoituspaikan soveltuvuutta toimintaan ja sen ympäristövaikutuksia, erityisesti pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

Maakuntakaavan sisältö ampumarata-alueella

Ampumarata-alue on merkitty Pirkanmaan maakuntakaavaan 2040, joka on tullut 8.6.2017 voimaan, seudullisesti merkittävänä ampuma- ja / tai moottorirata-toimintojen alueena (eu). Kohdemarkinnalla osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät ulkotiloissa sijaitsevat ampuma- ja / tai moottorirata-alueet. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon harjoitettavien lajien soveltuvuus alueelle sekä huolehtia siitä, että merkittävien toiminnasta aiheutuvien ympäristöhäiriöiden vaikutukset ehkäistään riittävän teknisin ratkaisuin ja / tai suoja-aluein. Vedenhankintaa varten tärkeillä ja vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla tulee varmistua siitä, ettei radan toiminta vaaranna pohjavesien laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Toimintaa laajennettaessa uudet ratatoiminnot tulee suunnata ensisijaisesti pohjavesialueen ulkopuolelle.

Lisäksi toiminta-alue on merkitty maakuntakaavassa tärkeäksi vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi. Merkinnällä osoitetaan vedenhankintaa varten tärkeät ja vedenhankintaan soveltuviksi luokitellut pohjavesialueet. Merkintään liittyy suunnittelumääräys, jonka mukaan aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Vesienhoidon riskialueiksi todettujen pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon vesienhoitosuunnitelma sekä pyrkiä pohjaveden laatua ja antoisuutta uhkaavien riskien vähentämiseen.

Pirkanmaan maakuntakaavaa 2040 varten laaditussa selvityksessä *Pirkanmaan ampuma- ja moottoriradat 2016* (Pirkanmaan liitto 2016) todetaan, että pääsääntöisesti ampuma- ja moottoriturheiluratoja koskevia merkintöjä ei ole aiemmissa Pirkanmaan maakuntakaavoissa esitetty puolustusvoimien ampumarata-alueita lukuun ottamatta. Ulkona sijaitsevat ampuma- ja moottoriradat voivat kuitenkin aiheuttaa ympäristölle hetkittäistä häiriötä, ja ne vaativat laajahkoja ja tarkoitukseen soveltuvia alueita. Ratojen huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa on sen vuoksi tärkeää. Selvityksestä käy ilmi, että maakuntakaavassa osoitettavista radoista viisi sijaitsee pohjavesialueella, mukaan lukien Parkanon Visurinsalon ampumarata eli yhteisesti Visurin ja Paukkulan ampumaradat. Selvityksen mukaan pohjavesialueilla sijaitsevilla radoilla kehittäminen tarkoittaa ensisijaisesti toimintojen suuntaamista pois pohjavesialueelta sekä erityistä keskittymistä toimenpiteisiin, jotka estävät pohjaveden pilaantumisriskiä muun muassa tarkoituksenmukaisin maaperäsuojauksin. Ratojen toiminnan edellytykset ratkaistaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sekä ympäristölupakäsittelyn yhteydessä.

Pohjaveden pilaamiskielto ja toiminnan maakuntakaavanvastaisuus

Ampumarata sijaitsee Karjanmaa B:n vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella (luokka 1, nro 0258106 B). Ampumaradan välittömässä

11.12.2023

läheisyydessä on Karjanmaa II -vedenottamo, jolla on voimassa oleva vedenottolupa (Länsi-Suomen vesioikeuden 12.7.1973 antama päätös nro S-216/2787). Alue on vuoden 2018 luokitus- ja rajaustarkistuksessa luokiteltu 2-luokkaan (vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue), koska alueella sijainnut vedenottamo on ollut poissa käytöstä yli 20 vuotta. Vedenottamo on sittemmin otettu uudelleen käyttöön ja alue palautettu vedenhankintakäyttöön. Tästä syystä pohjavesialue on luokiteltu 1-luokkaan vuonna 2023.

Alueelle asennettiin vuonna 2023 kolme uutta pohjaveden havaintoputkea (PVP1-PVP3), joista kaksi (PVP1 ja PVP2) sijaitsee Visurin ampumaradan eteläpuolella ja yksi sen pohjoispuolella noin 400 m etäisyydellä. Visurin ampumaradan eteläpuolella sijaitsevassa pohjavesiputkessa PVP1 pohjavedenpinta on ollut maaliskuussa 2023 noin tasolla +160,32 m eli noin 3 metrin syvyydellä maanpinnasta. Kauempana etelässä ja lähempänä vedenottamo sijaitsevassa pohjavesiputkessa PVP2 pohjavedenpinta on ollut noin tasolla +156,21 m. Pohjaveden pinnankorkeuksien perusteella pohjavesi virtaa Visurin ampumarata-alueelta kohti etelää / kaakkoa ja vedenottamo. Lähimmillään vedenottamo sijaitsee Visurin ampumaradan kiinteistöltä noin 230 metriä kaakkoon.

Uusista pohjavesiputkista otettiin keväällä 2023 näytteet. Lisäksi näyte otettiin pohjavesilähteestä, joka sijaitsee heti Visurin ampumaradan eteläpuolella. Pohjavesinäytteistä havaittiin lähteen osalta lyijyä 0,1 µg/l, arseenia 0,16 µg/l, sinkkiä 2,3 µg/l ja kuparia 0,27 µg/l. Pohjavesiputkesta PVP1 havaittiin sinkkiä 14 µg/l. Pohjavesiputkesta PVP2 on havaittu arseenia 4,9 µg/l ja sinkkiä 1,7 µg/l. Metallien pitoisuudet ovat liukoisia pitoisuuksia.

Alueella tehty pohjavesinäytteenotto on vasta kertaluontoinen ja vaatii toistamista. Silti siitä käy ilmi, että ampumaratatoiminnassa tarkkailtavia parametrejä löytyy jo pohjavedestä, vaikka pitoisuudet eivät ylitä pohjavettä pilaavien aineiden ympäristölaatunormia tai talousvesiasetuksen mukaisia raja-arvoja. Jos toimittaa jatketaan, metallien kuormitus vain kasvaa tulevaisuudessa.

ELY-keskus on jo lupahakemuksesta antamassaan lausunnossa katsonut, ettei toiminnalle tule myöntää ympäristölupaa toiminnan pohjavesivaikutusten vuoksi. ELY-keskus haluaa vielä korostaa sitä, että vanhoilla ampumaradoilla on todennäköisesti aina pilaantuneita maa-alueita, jotka ovat kunnostamattomina uhka pohjavesille. Tässä tapauksessa vuonna 2019 tehdyissä ratapenkkojen haitta-ainetutkimuksissa havaittiin VNA 214/2007 mukaisen ylemmän ohjearvon ylittäviä pitoisuuksia lyijyä ja antimonia (korkeimmillaan Pb: 9300 mg/kg ja Sb: 110 mg/kg). Myös haulikkoradan maaperässä havaittiin lyijyä 13000 mg/kg. Tutkimustulosten perusteella tiedetään, että vallirakenteissa on luoteja ja niistä peräisin olevaa metallista lyijyä molempien tutkittujen vallirakenteiden osalta. BAT-oppaan mukaan pohjaveden kannalta ongelmallisimpia aineita ovat lyijy ja antimoni.

11.12.2023

Toiminnan pohjavesivaikutusten arvioinnissa on myös huomattava, että pohjavesialueen suojelusuunnitelma on valmistunut vuonna 2015 ja sen perusteella pohjaveden virtaussuuntaa on arvioitu lupahakemuksessa. Viereinen Karjanmaa II -vedenottamo on ollut kuitenkin poissa käytöstä yli 20 vuotta eli myös suojelusuunnitelman valmistumisen aikana. Vedenottamolla on lupa ottaa vettä 300 m³/d. Hakemuksessa ei ole arvioitu sitä, että vedenottomäärän kasvaessa myös vedenottamon kaivon ottokartio laajenee / sieppausalue kasvaa ja virtaussuunnat heijastelevat tätä. Karjanmaa II -vedenottamolla ei ole vesioikeuden arvioimaa lähisuojavaikuttajaa, mutta etäisyys vedenottamolle on lähimmillään Visurin ampumaradan kiinteistöltä noin 230 m. Yleisesti pohjavedenottamoiden suoja-alueet vaihtelevat siten, että lähisuojavaikuttaja ulottuu päävirtaussuunnassa noin ottamon yläpuolelle 300–500 metriä. Näin on todennäköistä, että niin Visurin ampumarata kuin viereinen Paukkulan ampumarata ulottuvat kokonaan tai osittain vedenottamon arvioidulle lähisuojavaikuttajalle. Lisäksi jo vuoden 2015 Parkanon pohjavesialueiden suojelusuunnitelmassa Visurin ja Paukkulan ampuradat on todettu ainoaksi Karjanmaa B:n pohjavesialueen pohjavedelle mahdollisesti riskiä aiheuttavaksi toiminnoksi.

Vedenhankinnan merkityksen osalta ELY-keskus tuo esiin, että Parkanon Vesi Oy:n toiminta-alueella keskitetyn vedenhankinnan piirissä on noin 5480 henkilöä. Vesihuoltolaitoksen vedenhankinta perustuu vedenottamoihin, joista Vuorijärven vedenottamolta on vuosina 2020–2022 toimitettu keskimäärin 740 m³/d (n. 86 %) jakeluverkostoon pumpatusta vedestä ja Karjanmaa I:n osuus on ollut keskimäärin 125 m³/d (n. 14 %). Karjanmaa II:n vedentuotantomääriä ei ole raportoitu, mutta ELY-keskuksen tietojen mukaan se on otettu pitkän seisoikin jälkeen uudelleen käyttöön ja alue palautettu vedenhankintakäyttöön. Parkanon Vedellä ei ole varavesiyhteyksiä muihin vesihuoltolaitoksiin.

ELY-keskus päivitti vesihuoltolaitosten varmuusluokitukset Pirkanmaalla vuonna 2021 vesihuoltolaitoksilta pyydettyjen vastausten perusteella. Varmuusluokka kuvaa vesihuoltolaitoksen keskimääräistä kykyä toimittaa kuluttajille ja huoltovarmuuskohteille vettä häiriötilanteessa, jossa vedenjakelualueen pääasiallista vesilähdettä (vedenottamoa tai yhdysvesijohtoa) ei voida käyttää esimerkiksi teknisen häiriön, kuivuuden tai pilaantumisen takia. Parkanon Vesi Oy:n varmuusluokka on II, jossa vettä arvioidaan olevan käytettävissä 50–120 l/as./d. Luokitus edellyttää, että johdettava vesi täyttää talousveden laatuvaatimukset. Mikäli Vuorijärven vedenottamoa ei voida käyttää, on Parkanon Veden vedenjakelu Karjanmaa I:n ja sitä täydentävän Karjanmaa II:n vedenottamon varassa. Parkanon Veden vedenhankinnan kannalta on välttämätöntä varmistaa kaikkien vedenottamoiden raakaveden käyttökelpoisuus, koska varavesiyhteyksiä ei ole.

Lupahakemuksessa on pohjaveden pilaantumisriskin hallitsemiseksi esitetty suojausratkaisuja, joiden kuvataan olevan ovat BAT-oppaan mukaisia ja joilla estettäisiin sade- ja sulamisvesien pääsy taustavallin luotien iskemäalueelle ja siten haitta-aineiden kulkeutuminen suotovesien mukana. Hakemuksen mukaan ampumaratatoiminnasta ei aiheudu

11.12.2023

merkittäviä määriä haitta-ainepäästöjä ja BAT-oppaan mukaisia rakenteita on käytössä muillakin pohjavesialueella sijaitsevilla ampumaradoilla. ELY-keskus toteaa, että BAT-oppaassa esitettyjä toimenpiteitä voidaan tapauskohtaisesti käyttää ampumaratojen suunnittelun ohjeena, mutta niillä ei ole samanlaista sitovuutta kuin direktiivilaitoksia koskevilla BAT-päätelmillä. Ohjeiden mukaisista pohjavesiriskien hallintaa koskevista suojausratkaisuista tai selvityksistä koskien haitta-aineiden kulkeutumisista muilla ampumaradoilla ei voida tehdä johtopäätöksiä siitä, että pohjaveden pilaantumisen riskiä nyt kyseessä olevasta toiminnasta ei aiheutuisi. Kyse on tapauskohtaisesta harkinnasta.

Kun otetaan huomioon selvitys toiminta-alueen maaperän ominaisuuksista, erityisesti maakerroksen ohuus pohjaveden päällä, ja pohjaveden virtaus suunnista sekä ympäristöluvassa toiminnalle myönnetty toistaiseksi voimassa oleva voimassaoloaika, alueella jo pitkään jatkunut ammunta ja alueella jo tapahtunut maaperän ja pohjaveden kuormittuminen sekä pohjavesimuodostuman merkitys vedenhankinnan kannalta, suunniteltu toiminta ja sen sijainti muodostavat merkittävän riskin pohjavesialueen pohjaveden laadulle. Toiminta-alue sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeällä 1-luokan pohjavesialueella. Tällöin luvan myöntäminen edellyttää tehostunutta pohjaveden pilaamiskiellon vastaisen seurauksen ennaltaehkäisyä ja haittojen minimointia varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteita noudattaen.

Edellä kuvatuissa olosuhteissa ampumaradan toiminta vaikeuttaa alueen käyttämistä maakuntakaavan mukaisesti tärkeänä vedenhankintaan soveltuvana pohjavesialueena YSL 12 §:n vastaisesti. Alue on tällä hetkellä kaavamerkintää vastaavasti vedenhankintakäytössä. Lupamääräyksinkään ei ole tässä tapauksessa pystytty riittävällä tavalla poistamaan riskiä siitä, että toiminta ei vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Lisäksi on huomattava, että myös ampumaradan kohdemerkintä edellyttää toiminnan soveltuvuuden selvittämistä alueelle tarkemmassa suunnittelussa ja sitä, että vedenhankintaa varten tärkeillä ja vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla tulee varmistua siitä, ettei radan toiminta vaaranna pohjavesien laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Kohdemerkinnän taustalla ei ole entuudestaan selvitystä siitä, että nyt kyseessä oleva toiminta olisi haitatonta nykyisellä sijoituspaikalla, joten ratkaisevaa merkitystä ei voida antaa pelkästään sille, että ampumaratatoiminta on alustavasti osoitettu alueelle. Maakuntakaavan taustaselvityksestä käy ilmi, että toiminnan soveltuvuus alueelle on tarkoituskin ratkaista mm. ympäristölupamenettelyssä.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukainen pohjaveden pilaamiskiello sisältää myös vaaran aiheuttamisen kiellon. Toiminnan ei tarvitse aiheuttaa konkreettista pilaantumista ollakseen pohjaveden pilaamiskiellon vastaista. ELY-keskus katsoo, että pohjaveden pilaantumisen vaaraa ei voida lupamääräyksinkään alueen maaperä- ja pohjavesiolosuhteet huomioon ottaen ehkäistä riittävän tehokkaasti pitkällä aikavälillä. Koska toiminnasta saattaa aiheutua YSL 17 §:ssä tarkoitettua

11.12.2023

pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa, toiminnalle ei ole YSL 49 §:n mukaisia luvan myöntämisen edellytyksiä.

Lopuksi ELY-keskus toteaa selvyiden vuoksi, että myös meluhaitat on käsitelty lupapäätöksessä puutteellisesti. Lupahakemukseen olisi tullut vaatia melumallinnus ja päätöksessä olisi tullut antaa sitovat raja-arvot melulle.

ASIAN KÄSITTELY

Asia on käsitelty Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat-vastuualueen ympäristönsuojeluyksikössä. Valituksen laatimiseen on osallistunut vesihuollon asioiden osalta Etelä-Savon ELY-keskuksen vesihuoltopalvelut-yksikön asiantuntija Heidi Rauhamäki.

Valituksen on esitellyt lakimies Maria Hakala ja ratkaissut johtaja Mari Rajala. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, ja merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Liitteet

Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös 31.10.2023 § 106 valitusosoituksineen

TH, VH, AH, MH/mh

Tämä asiakirja PIRELY/3536/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/3536/2018 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hakala Maria 11.12.2023 15:55

Ratkaisija Rajala Mari 11.12.2023 15:55

Rakennus- ja ympäristölautakunta

§ 106

31.10.2023

Parkanon-Karvian riistanhoitoyhdistys / ympäristölupahakemus Visurin ampumaradalle kiinteistölle RN:o 581-421-93-0

Rakennus- ja ympäristölautakunta 31.10.2023 § 106
635/11.01.00.00/2023

Asia

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 34 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta, joka koskee Visurin ampumaradan toimintaa.

Yleiskuvaus toiminnasta

Parkano-Karvian riistanhoitoyhdistys hakee ympäristölupaa Visurin ampumaradalle omistamalleen kiinteistölle RN:o 581-421-93-0, os. Visurintie Parkano. Yhteyshenkilönä toimii Erkki Kallio.

Ampumarata-alueella on trap-rata, kohdistusrata ja hirvirata. Luotiaseratojen toiminta on alkanut arviolta vuonna 1987 ja haulikkoradan 1999.

Yhdistys hakee toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa sekä ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaista lupaa toiminnan jatkamiselle mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Hakija esittää, että vakuutta ei tarvitsisi asettaa ampumaradan pitkän historian takia ja sen vuoksi, että radan käytöstä ei aiheudu merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaran lisääntymistä.

Luvan hakemisen peruste

Luvan tarve määräytyy ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin liitteen 1 taulukon 2 kohdan 14 a (ulkona sijaitseva ampumarata) perusteella.

Lupaviranomaisen toimivalta

Toimivaltainen lupaviranomainen on ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n kohdan 13 a perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Aikaisemman luvat

Haulikkoradalle on myönnetty ympäristönsuojelumenettelylain mukainen ympäristölupa vuonna 1999. Kaupungin terveys- ja ympäristötarkastaja on vuonna 2004 kehottanut hakemaan ympäristönsuojelulain mukaista lupaa koko toimintakokonaisuudelle. Ympäristölupahakemus jätettiin vuonna 2018 ja hakemusta on pyydetty täydentämään ELY-keskuksen lausunnon perusteella. Prosessi on jäänyt kesken.

Hirviampumaradalla on Turun ja Porin lääninhallituksen lupa vuodelta 1991 ja Länsi-Suomen lääninhallituksen lupa toiminnan laajentamiseen haulikkoradalla vuodelta 2000.

Toiminta-alue ja ympäristö

Ampumarata sijaitsee Parkanon kaupungin keskustasta noin 5 km pohjoiseen. Alueen maaperä on hiekkamoreenia ja haulit leviävät pääosin rahkaturvesuolle. Vedenottamon alueella on havaittu jopa 9 metrin hiekkakerrostuma tiiviin moreenin päällä, mutta pääosin hiekkakerros on noin metrin paksuinen.

Luotiaseratojen kasvillisuus on vähäistä. Hirviradalla rata-alueen pinta on hiekkamoreenia. Kohdistusradan välialueella on matalaa kasvillisuutta, pääosin heinää ja matalia taimia. Sivuvälillä on puustoa. Trap-radalla on haulien leviämisaikana runsaampaa heinikkoa ja taimikkoa ja kauempana eri kasvuvaiheissa olevaa puustoa. Aikoinaan haulikkoradan ampumapaikkojen edustaa ja osin leviämisaikana on äestetty ja kalkittu, mutta siitä on luovuttu.

Radan eteläpuolella sijaitsee Parkanon Ampujat ry:n Paukkulan ampumarata. Ampumarata sijoittuu harvaan asutulle alueelle. Ympäröivä alue on metsätaloustaloudessa. Noin 500 m etäisyydellä kaakkoon on metsästysseuran kota ja itään ja itäkaakkoon 1,5 km etäisyydellä kuntorata laavuineen.

Lähimmät häiriintyvät kohteet ovat lähialueiden asuin- ja vapaa-ajanasunnot. Lähin vakituinen asuinrakennus sijoittuu noin 1,6 km itäkoilliseen ja lähimmät vapaa-ajanasunnot lounaaseen, missä Iso-Visurin rannalla on kolme kiinteistöä noin 900 metrin etäisyydellä.

Toiminta-alue sijoittuu Riuttasjärven-Linnanjärven valuma-alueelle. Karttatarkastelun perusteella osa haulien leviämisaikana ja osa luotiaseratojen pintavesistä valuu ensin pohjoiseen Mustakeitaan suoalueelle ja edelleen suo-oja pitkin Vehkapurunlampeen koilliseen rata-alueesta. Linnuntietä etäisyys Vehkapurunlampeen on noin 1,4 km. Osittain pintavedet valuvat oja pitkin länsilounaaseen Iso-Visuriin, jonne linnuntietä tulee matkaa 900 metriä. Pintavedet valuvat siten pohjavesialueen ulkopuolelle.

Todellisuudessa luotiaseratojen pintavedet imeytyvät todennäköisesti rata-alueelle, sillä rata-alueella ei ole selkeitä oja. Kohdistusradan pohjoispuolella, sivuvälillä takana on oja, jossa oli tarkastusajankohtana vettä. Haulien leviämisaikana on selkeää ojitusta ja ojissa vettä tarkastusajankohtana.

Ampumarata-alue sijoittuu Karjanmaa B 1-luokan pohjavesialueen reunalle ja osittain sen muodostumisalueelle. Parkanon pohjavesialueiden suojelusuunnitelmassa sekä Paukkulan että Visurin ampumarat on todettu ainoaksi Karjanmaa B:n pohjavesialueen pohjavedelle mahdollisesti riskiä aiheuttaviksi toiminnoiksi. Toimenpiteeksi on vuonna 2015 ehdotettu pohjaveden laadun tarkkailua ja suojaustoimenpiteiden harkitsemista, jos vedenlaadussa havaitaan muutoksia. Pohjavesialueella on kuilukaivo, joka on otettu uudelleen käyttöön vuonna 2021. Parkanon Vesi Oy:n mukaan kaivo korvataan siiviläkaivolla, jos vedenhankintaa täytyy tulevaisuudessa tehostaa. Tällä hetkellä pohjavesi UV-desinfioidaan ja pH korjataan, minkä jälkeen vesi johdetaan verkostoon. Etäisyys Visurin ampumaradan kiinteistöltä vedenottamolle on lähimmillään noin 230 m. Vedenottamolle ei ole määritetty suojavyöhykettä eikä sen ympärillä ole suojaaitaa.

Haulien lentoradalla haulit leviävät osittain pohjavesialueen reunamalle.

Vedenottamon kaivossa pohjaveden pinta on tasolla noin +159,00 ja vesi virtaa ottamolle pohjoiskoillisesta. Pohjaveden laatu on pysynyt hyvänä happamuutta lukuun ottamatta.

Pohjavesimuodostumalla vuorottelee moreeni- ja hiekkakerrokset ja moreenikerrokset vaikuttavat pohjaveden virtaussuuntiin ja purkautumiseen. Pohjavettä purkautuu ympäristön ojitusalueelle.

Lähialueella ei sijaitse luonnonsuojelun kannalta arvokkaita alueita. Lähin Natura 2000 –verkoston alue Kaidatvedet sijoittuu noin 1,7 km etäisyydelle eikä haitta-aineiden arvioida vaikuttavan suojelun perusteina oleviin arvoihin. Rata-alueen pintavedet kulkeutuvat osittain Vehkapurunlampeen ja edelleen Savajärveen, joka kuuluu Kaidatvedet-Natura-alueeseen. Pintavesien kautta ei arvioida kulkeutuvan merkittäviä määriä haitta-aineita Natura-alueelle. Etäisyys huomioiden myöskään melun ei arvioida vaikuttavan luonnonsuojelualueisiin.

Nälkähittenkankaan Natura-alue (vanha metsä) sijaitsee ampumaradasta noin 5 km koilliseen ja yksityinen Karhuluoman luonnonsuojelualue noin 3,7 km radasta lounaaseen.

Kaavoitustilanne

Ampumarata-alue on merkitty Pirkanmaan maakuntakaavaan 2040 seudullisesti merkittävänä ampuma- ja/tai moottorirata-alueena. Alueella on myös pohjavesialuumerkintä Karjanmaa B pohjavesialueen vuoksi. Kaavamääräysten mukaan vedenhankintaa varten tärkeillä ja vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla tulee varmistua siitä, ettei radan toiminta vaaranna pohjavesien laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Ympäristöhäiriöiden vaikutukset tulee ehkäistä riittävin teknisin ratkaisuin ja/tai suoja-aluein.

Alueella ei ole Parkanon kaupungin maankäyttösuunnitelmia. Lähin asemakaava-alue on Iso-Visurin ranta-asemakaava lähimmillään noin 700 metrin etäisyydellä lounaassa.

Ampumaradan toiminta-ajat

Visurin ampumaradalla on hirvirata, kohdistusrata ja trap-rata. Radalla harrastetaan myös jousiammuntaa.

Radan toiminta-ajat ovat maanantaista lauantaihin klo 9.00-21.00 ja sunnuntaisin klo 12.00-21.00. Käyttö painottuu elo-syyskuulle iltoihin ja viikonloppuihin. Muulloin radan käyttö on vähäistä eikä talvikaudella tietä alueelle välttämättä edes aurata. Lupahakemuksessa radan käyttöajoiksi tulevaisuudessa esitetään maanantaista lauantaihin klo 10.00–20.00 ja sunnuntaisin klo 12.00–20.00.

Hirvirata on käytössä etukäteen varauksen tehneille. Trap-radalla järjestetään harjoitusiltoja aktiivisella toimintakaudella kaksi kertaa viikossa. Kohdistusradan käyttö on vapaata toiminta-aikojen puitteissa ja melko vähäistä. Merkkisuorituskokeita järjestetään hirviradalla keskimäärin

4 kertaa vuodessa. Lisäksi hirviradalla ja trap-radalla pidetään riistanhoitoyhdistyksen sisäisiä kilpailuja.

Vuotuinen laukaisumäärä on noin 15 000 laukausta vuodessa. Hirviradalla ammutaan pääosin 75 metrin etäisyydeltä. 100 metrin etäisyyden ja siten ampumasuojan käyttö on melko vähäistä. Kohdistusradalla on ampumasuoja, jossa on mahdollisuus ampua sekä ampumasuojan sisältä luukuista että katoksesta, jossa ei ole takaseinää. Ammunta on keskittynyt katokseen. Luotiradoilla käytetään pääsääntöisesti kaliiberin 308 ja 93 aseita. Lisäksi ammutaan jonkin verran pienoiskiväärillä. Arviolta puolet ampujista käyttää jo äänenvaimenninta.

Toiminta-ajat halutaan pysyttää entisellään. Laukaisumäärä voi kasvaa hieman nykyisestä ja lupahakemuksessa haetaankin lupaa 20 000 laukaukselle vuodessa.

Ampumaradan rakenteet

Ampumarata-alue on merkitty maastoon aidalla ja ampumarata-alueesta kertovilla kylteillä. Hirviradalla ja kohdistusradalla on maa-aineksista tehtyt tausta- ja sivuvallit. Radoilla ammutaan taustavalliin. Taustavallia ei ole ampumaratatoiminnan aikana puhdistettu.

Hirviradalla on eristämätön kaksipaikkainen ampumakatos 100 metrin ampumaetäisyydellä, näyttösuoja, liikkuvan maalin kiskot ja taululaitteiston varastokatokset. 75 metrin ampuminen tapahtuu avoimesta maastosta radan välialueelta.

Kohdistusradalla on eristämätön ampumasuoja ja taululaitteet. Ampumasuojassa on umpinaisempi kaksipaikkainen osio sekä edestä ja takaa avoin yksipaikkainen ampumapaikka.

Trap-radalla on heitinkatos ja yhdistetty katos ja varastorakennus. Trap-radan ja pysäköintialueen välillä on lauta-aita.

Ympäristövaikutukset ja niiden rajoittaminen

Melu

Ampumaratatoiminnan melun vaikutukset liittyvät ensisijaisesti häiritsevyyteen ja elinympäristön viihtyisyyteen. Ampumaratamelun ohjearvot (Vnp 53/1997) on tarkoitettu maankäytön ja rakentamisen suunnittelua varten eikä niiden perusteella arvioida terveys- tai viihtyvyyshaittaa. Rakennetuilla radoilla ohjearvoja voitaisiin pitää tavoitearvoina.

Melun A-painotettu enimmäistaso impulssiakavakiolla ($L_{A\text{Imax}}$) on enintään:

- asumiseen käytettävillä alueilla 65 dB
- loma-asumiseen käytettävillä alueilla 60 dB ja
- luonnonsuojelualueilla 60 dB

Ympäristöministeriön ohjeen mukaan AI-enimmäisäänitaso tulee mitata vähintään viiden laukauksen keskiarvona. Yksittäisen laukauksen enimmäisäänitaso voi vaihdella tuntuvasti sääolojen vaihteluiden takia. Kahden peräkkäisen laukauksen melutaso voi erota toisistaan yli 10 dB. Eri päivinä hyväksyttävissä sääoloissa tehtyjen mittausten päiväkohtaisten kokonaistulosten vaihteluväli voi sekin olla 15-20 dB. Melumittauksia paremmin melutilannetta kuvaa laskentamallien käyttäminen.

Visurin radan osalta avoimen maaston melusapluunoiden perusteella voidaan todeta, että trap-radon melu saattaa ylittää loma-asumiseen käytettäville alueille asetetun VNp 53/1997 mukaisen 60 dB -ohjearvon 1-2 vapaa-ajan asunnolla. Mahdolliset ylitykset ovat alle 5 dB ja ne ovat hallittavissa käyttöaikojen rajoittamisella.

Kohdistusradan ja hirviradan osalta melun 65 dB -ohjearvo voi avoimen maaston melusapluunan avulla ylittyä kahdella vakituisella asuinrakennuksella. Lisäksi 60 dB -ohjearvo voi ylittyä kuudella vapaa-ajanasunnolla. Myös Kaidatvedet-Natura-alueella voi 60 dB-ohjearvo ylittyä. Mahdolliset ylitykset ovat alle 5 dB ja ne ovat hallittavissa käyttöaikojen rajoittamisella. Ylitykset eivät vaikuta luonnonsuojelualueisiin.

Hakemuksen mukaan Visurin ampuradan melukuormitusta voidaan vähentää käyttöaikojen avulla. Radan käyttöajat ovat rajoitetummat kuin mitä ohjearvon täytyminen oikeuttaisi (päivittäin klo 7-22). Lisäksi arviolta puolet ampujista käyttää äänenvaimenninta, mikä pienentää ampumamelun suupamausta erityisesti sivuille ja takaviistoon.

Jätteet

Toiminnassa syntyy jätteenä hylsyjä sekä pahvijätettä maalitauluista ja pakkauksista. Alueella on keräysastiat sekajätteelle ja pahville. Astiat tyhjennetään tarvittaessa. Hylsyt kerätään erikseen ja viedään metallinkeräykseen tai osa ladataan uudelleen käytettäväksi. Radalla on ulkokuusi.

Päästöt maaperään, pohjavesiin ja pintavesiin

Ympäristöä kuormittava vaikutus syntyy ampumaradoilla pääasiassa haulien ja luotien sisältämistä haitallisista raskasmetalleista. Luodeissa on lyijyä noin 89 %, kuparia noin 9 % ja antimoniamia ja sinkkiä molempia noin 1 %. Haulit sisältävät noin 97 % lyijyä, noin 1-3 % antimoniamia ja noin 0,1-0,5 % arseenia. Luotien ja haulien päästessä kosketuksiin ympäristön kanssa, ne alkavat rapautua ja metalleja vapautuu maaperään. Kuivissa ja pH:ltaan neutraaleissa oloissa metallien vapautuminen on hyvin hidasta ja pitkävaikutteisista.

Luotiaseradoilla valtaosa luodeista kertyy maalialueiden taakse taustavallin iskemäkohtaan.

Haulikkoradalla ammutaan lentäviä kiekkoja ja suorituksen aikana ampujat vaihtavat ampumapaikkaa. Rikotut savikiekot putoavat noin 20-80 metrin etäisyydelle ja ohiammutut noin 90 metrin etäisyydelle ampumapaikasta.

Visurin ampumaradan taustavalleista on otettu näytteitä vuonna 2018. Kivääri- ja hirviratojen taustavallista todettiin kohonneita metallipitoisuuksia. Ylempi ohjearvo ylittyi vallinäytteistä kuparin ja lyijyn osalta.

Yhdessä haulien leviämisalueelta otetussa maanäytteessä lyijyn pitoisuus ylitti ylemmän ohjearvon. Haulikkoradan näyte oli turvetta ja maa oli hapanta (pH 4,0). Lyijyn liukeneminen on korkeampaa happamissa oloissa, mutta toisaalta turve voi sitoa liukoisia metalleja hiekkamaata paremmin.

Pintavesinäytteet otettiin marraskuussa 2021 kahdesta ojasta ja yhdestä vesikuopasta radan eteläpuolelta. Ojavesinäytteet otettiin sekä Vehkapurunlampeen että Iso-Visurin suuntaan menevistä ojista. Ojavesinäytteissä oli kohonneita lyijypitoisuuksia (liukoinen Pb 7,4 ja 140 µg/l). Muut pitoisuudet (As, Cu, An, Zn ja PAH-yhdisteet) eivät olleet juuri koholla.

Näytteelle laskettavan biosaatavan lyijyn pitoisuudeksi saadaan 2 ojavesinäytteessä 12,6 µg/l, mikä ylittää ympäristölaatumnormin. Kun huomioidaan ojassa tapahtuva sekoittuminen, ei vesistöön purkautuvan ojaveden keskimääräinen pitoisuus purkupisteessä ylitä lyijyn biosaatavaa ympäristölaatumnormia.

Läheiseltä Karjanmaa B:n vedenottamolta on otettu pohjavesinäyte vuosina 2015 ja 2021. Pitoisuudet eivät ylittäneet talousvesiasetuksen mukaisia raja-arvoja. Esim. lyijyn kokonaispitoisuus vaihteli <0,1...<0,8 µg/l välillä, kun raja-arvo on 10 µg/l. Näytteistä tutkittiin myös mm. kupari, arseeni, sinkki ja antimoni.

Liikenne

Radalle liikennöi parhaimmalla käyttökaudella 30 ajoneuvoa viikossa. Talviaikaan on vain yksittäisiä käyttäjiä.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

Visurin ampumarata sijoittuu sekä pintaveden että pohjaveden osalta luokkaan vaativa. Luotiaseratojen osalta vaatimuksena on käytön seuranta ja raportointi. Lisäksi vaatimuksena on vesien koonti ja tarvittaessa käsittely sekä kunnostus toiminnan loputtua.

Haulikkoradan osalta vaatimuksena on niin ikään seuranta ja raportointi. Pintavesien osalta edellytetään vesien hallintaa sekä rata-alueen haitta-ainepitoisten vesien koontia ja tarvittaessa käsittelyä. Edellytyksenä on myös kunnostus toiminnan loputtua.

Edellä olevan perusteella Visurin ampumaradalle esitetään haitta-ainekuormituksen hallitsemista estämällä sade- ja sulamisvesien imeytyminen taustavalleihin ja siten estämällä haitta-aineiden kulkeutuminen suotovesien mukana. Se voidaan tehdä esimerkiksi kattamalla taustavallit tai peittämällä iskemäalue vettä eristävällä materiaalilla. Aikatauluksi kattamiselle esitetään 5 vuotta siitä, kun

ympäristölupa on saanut lainvoiman. Haulikkoradan osalta esitetään radalla siirryttävän vaihtoehtoisten haulimateriaalien käyttöön eli radalla ei ammuttaisi lyijyhauleilla.

Melun osalta äänenvaimentimien käyttö pienentää luotiaseratojen suupamauksen melua ja meluvaikutuksia hallitaan käyttöaikojen avulla.

Vaikutukset ympäristöön

Visurin radalla päästöpotentiaali on kohtalainen, sekä pintavesiriski että pohjavesiriski ovat kohtalaiset. Ampumarata luokitellaan riskitasoltaan sekä pintaveden että pohjaveden osalta vaativaksi eli luokkiin 2a ja 2b.

Avoimen maaston melusapluunamallin tarkastelun perusteella on mahdollista, että ohjearvot ylittyvät lievästi. Melukuormitusta voidaan kuitenkin hallita toiminta-aikojen avulla.

Toiminnan seuranta ja vaikutusten tarkkailu

Ampumaradan melupäästöä tarkkaillaan laukaisumäärien perusteella. Ampuma-aikoja noudatetaan ja rakenteiden kuntoa seurataan. Rata- aluetta kiertävä nauhoitus ja merkinnät tarkastetaan säännöllisesti ja kunnostetaan tarvittaessa.

Kierrätykseen toimitetuista jätteistä pidetään kirjaa.

Riskitasoon 2b kuuluvilla radoilla suositellaan suoto- ja/tai pohjavesien tarkkailua 1-3 vuoden välein. Pintaveden osalta suositellaan tarkkailua 3-6 vuoden välein.

Pohjavesien laatua esitetään tarkkailtavan 3 vuoden välein läheiseltä vedenottamolta yhteistarkkailuna Parkanon Ampujien Paukkulan ampumaradan kanssa. Näytteestä tutkitaan liukoiset metallit lyijy, antimoni, kupari, sinkki ja arseeni sekä pH, orgaaninen aines, happipitoisuus ja sameus.

Pintavesiä esitetään tarkkailtavaksi 3 vuoden välein kahdesta ojavesinäytepisteestä. Näytteet kuvaavat Vehkapurunlampeen ja Iso-Visuriin virtaavaa vettä. Näytteistä analysoidaan kokonais- ja liukoiset pitoisuudet lyijystä, arseenista, antimonista, kuparista ja sinkistä sekä pH, lämpötila, sameus ja DOC.

Tarkkailusta kootaan vuosiraportti valvontaviranomaiselle.

Poikkeukselliset tilanteet

Toiminnassa ei tapahdu sellaisia poikkeuksellisia tilanteita, jotka johtaisivat ympäristövaikutusten lisääntymiseen. Turvallisuuden osalta viranomainen on poliisi, joten turvallisuusasioita ei arvioida ympäristölupahakemuksessa.

Anomus käsittelymaksun alentamiseksi

Yhdistys on anonut myös ympäristöluvan käsittelymaksun alentamista erillisellä sähköpostilla. Perusteluna ilmoitetaan, että kyseessä on yleishyödyllinen toiminta, eikä toiminnalla tehdä tai tavoitella voittoa.

Käsittelymaksun alentaminen on tarpeen myös jo syntyneiden ja tulevien kulujen vuoksi.

Lupahakemuksen käsittely

Ympäristölupahakemus jätettiin Parkanon kaupungille 23.5.2023. Lupahakemus kuulutettiin kaupungin verkkosivuilla 26.5.-30.6.2023 välisen ajan. Vaikutusalueen kiinteistöille lähetettiin erillistiedoksianto hakemuksen vireilläolosta ja vireilläolosta ilmoitettiin myös Ylä-Satakunta -lehdessä 31.5.2023.

Nähtävillä oloaikana jätettiin yksi mielipide lupahakemuksesta.

Lupahakemuksesta pyydettiin Pirkanmaan ELY-keskuksen, Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon ja Parkanon Vesi Oy:n lausunnot.

Ympäristötarkastaja suoritti ampumaradalle tarkastuksen 24.10.2023.

Lausunnot

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunto

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että hakemuksessa esitetylle ampumarata kokonaisuudelle ei ole aikaisemmin haettu ympäristölupaa eikä toiminnan vaikutuksien haitallisuutta ympäristölle ole ympäristölupaharkinnassa aikaisemmin arvioitu, joten ympäristönsuojelulain soveltamisen kannalta asiassa on kyse uudesta ympäristöluvasta kokonaisuudessaan.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan haulikkoradalla ei ole lainvoimaista ympäristönsuojelulain (86/2000 tai 527/2014) mukaista ympäristölupaa. Hirviampumaradalle aikaisemmin myönnetty lääninhallituksen lupa on tehty ampumaratojen perustamisesta ja pitämisestä annetun asetuksen perusteella. Kyseistä asetusta ei ole mainittu ympäristönsuojelulainsäädännön voimaantulon jälkeen annetun lain neljännessä pykälässä, jossa on mainittu tiettyjen lakien mukaiset päätökset, joita tulee noudattaa siirtymäajan ennen ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan hakemista.

Myös oikeuskäytännössä asiaa on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tulkittu samalla tavalla (mm. Vaasan hallinto-oikeudet seuraavat päätökset: VHaO päätös 18.6.2021 nro 21/0100/3, VHaO päätös 19.1.2022 nro 41/2022 sekä VHaO 7.9.2023 nro 1105/2023). Asiassa on siten ensi kerran arvioitava luvan myöntämisen edellytyksiä, kuten hankkeen sijoituspaikan soveltuvuutta toimintaan ja sen ympäristövaikutuksia, erityisesti pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

ELY-keskus huomauttaa, että pohjavettä pilaavien aineiden laatu normi lyijylle on 5 µg/l, sinkille 60 µg/l, kuparille 20 µg/l sekä arseenille 5 µg/l. Pohjavesinäytteistä on havaittu pohjavesilammikon osalta lyijyä, arseenia, sinkkiä ja kuparia. Pohjavesiputkesta PVP1 on havaittu sinkkiä 14 µg/l. Pohjavesiputkesta PVP2 on havaittu arseenia ja sinkkiä 1,7 µg/l. Pohjavesiputki PVP3 ei sijaitse ampumaratojen alueella, vaan pohjavesialueen pohjoisosassa. Myös siitä on havaittu arseenia ja sinkkiä

160 µg/l. Lisäksi ELY-keskus huomauttaa, että vuoden 2015 näytteenoton pitoisuudet eivät ole liukoisia pitoisuuksia, jollaisia niiden tulisi olla.

Lupahakemuksessa on arvioitu pohjaveden virtaussuuntaa vuonna 2015 valmistuneen pohjavesien suojelusuunnitelman perusteella. ELY-keskus tuo esille, että viereinen Karjanmaa II-vedenottamo on ollut poissa käytöstä 20 vuotta, eli myös suojelusuunnitelman valmistumisen aikana. Vedenottamolla on lupa ottaa vettä 300 m³/d. Hakemuksessa ei ole arvioitu sitä, että vedenottomäärän kasvaessa myös vedenottamon sieppausalue kasvaa ja virtaussuunnat heijastelevat tätä. Karjanmaa II -vedenottamolla ei ole vesioikeuden arvioimaa lähisuojavaikuttajaa, mutta etäisyys vedenottamolle on lähimmillään Visurin ampumaradan kiinteistöltä noin 230 m. ELY-keskus huomauttaa, että yleisesti pohjavedenottamoiden suoja-alueet vaihtelevat siten, että lähisuojavaikuttaja ulottuu päävirtaussuunnassa noin ottamon yläpuolelle 300–500 metriä. Näin on todennäköistä, että molemmat ampumaradat ulottuvat kokonaan tai osittain vedenottamon arvioidulle lähisuojavaikuttajalle.

Parkanon pohjavesialueiden suojelusuunnitelmassa ampuradat on todettu ainoaksi Karjanmaa B:n pohjavesialueen pohjavedelle mahdollisesti riskiä aiheuttaviksi toiminnoiksi. ELY-keskus korostaa, että nyt tehty pohjavesinäytteenotto on vasta kertaluontoinen ja vaatii toistamista. Silti siitä käy ilmi, että ampumaratatoiminnassa tarkkailtavia parametrejä löytyy jo pohjavedestä, vaikka pitoisuudet eivät ylitä pohjavettä pilaavien aineiden ympäristölaatuunormia tai talousvesiasetuksen mukaisia raja-arvoja.

Johtopäätöksissä Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että ampumaradan aiempi toimiminen ilman ympäristölupaa ei luo oikeutettuja odotuksia siitä, miten lupaharkinta toiminnan sijoittumisen osalta tulee suorittaa. Ympäristönsuojelulain mukaan ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Ampumarata sijaitsee maankäytöllisesti herkällä alueella, jolla on tärkeä merkitys vedenhankinnan ja ympäristönsuojelun kannalta. ELY-keskus katsoo, että pohjavesialueelle sijoittuvan ampumaradan toiminta voi aiheuttaa ympäristönsuojelulain 17 §:n vastaista pohjaveden vaarantumista ja pilaantumista.

Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ampumaradan toiminta vaikeuttaa myös alueen käyttämistä maakuntakaavassa varattuun tarkoitukseen (YSL 12 §) toiminnan pohjavesivaikutusten takia. ELY-keskus toteaa, että paras ratkaisu pohjavedelle, maaperälle ja vedenhankinnalle aiheutuvien riskien vähentämiseksi on sijoittaa ampumarata pohjavesialueen ulkopuolelle.

Toiminnan loputtua rata-alue on puhdistettava jätteistä ja rakenteista. Maaperän tila on selvitettävä riittävästi ja puhdistettava ELY-keskuksen

hyväksymällä tavalla. Ennen toiminnan lopettamista toiminnanharjoittajan tulee esittää valvontaviranomaisen käsiteltäväksi yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamiseen liittyvistä maaperän-, pohja- ja pintavesiensuojelua sekä jätehuoltoa koskevista toiminnoista ja lopettamisen jälkeisestä ympäristön tilan tarkkailusta.

ELY-keskuksen mukaan lupahakemuksen mukaiselle toiminnalle ei ole luvan myöntämisen edellytyksiä.

Sastamalan ympäristöterveydenhuollon lausunto

Sastamalan ympäristöterveydenhuolto ilmoittaa lausunnossaan, että ampumarata sijaitsee osittain Karjanmaa B:n 1-luokan pohjavesialueella. Toiminnasta ei saa aiheutua pohjaveden laadun ja vedenhankintakäytön vaarantumista. Melusapluunalla tehdyn arvion mukaisesti toiminnasta voi aiheutua 65 dB ylitystä kahdella vakituisella ja 60 dB ylitystä kuudella vapaa-ajan asunnolla. Ampumaradan toiminnan meluvaikutukset eivät saa aiheuttaa lähiasukkaille kohtuutonta räsytystä.

Parkanon Vesi Oy ei jättänyt lausuntoa.

Mielipiteessään A (metsäkiinteistön omistaja) ilmoittaa kannanottonaan puoltavansa ja suhtautuvansa erittäin positiivisesti ampumaratoihin ja niissä tapahtuvaan toimintaan. Perusteluina ilmoitetaan, että radat tarjoavat turvalliset, organisoidut ja valvotut olosuhteet ammunnan harjoittamiseen ja jos ampumaratoja vähennetään, siirtyy ampumatoiminta sora- ja murskantuille, nevoille, pelloille jne.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Parkanon-Karvian riistanhoitoyhdistys on antanut lausuntoihin ja muistutuksiin vastineen 9.10.2023.

Vastine Pirkanmaan ELY-keskuksen lausuntoon

Hakija huomauttaa, että haulikkoradalla on Parkanon kaupungin ympäristölautakunnan 17.6.1999 myöntämä toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa. Luvassa on todettu myös seuraavaa: ”Lupa sisältää naapurisuussuhtelain (26/20, 18 §) tarkoitetun sijoitusratkaisun sekä terveydensuojelulaissa (763/94, 9§) tarkoitetun sijoitusluvan.” Kyseessä on silloisen lainsäädännön mukainen ympäristölupa.

ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että pohjavesinäytteissä on havaittu pohjavesilammikon osalta lyijyä, arseenia, sinkkiä ja kuparia. Lausunto on tältä osin harhaanjohtava, sillä siitä saadun vaikutelman perusteella annetaan olettaa ko. metallien pitoisuuksien olevan kohonneita ampumaratatoiminnan seurauksena. Todellisuudessa kaikki lausunnossa viitatuista pohjavesilammikosta mitatut pitoisuudet (lyijy 0,1 µg/l, arseeni 0,07 µg/l, sinkki 2,3 µg/l ja kupari 0,27 µg/l) ovat pohjaveden luonnontilaisten pitoisuuksien tasolla, ja esimerkiksi lyijyn pitoisuus pohjavesilammikossa on suuruudeltaan 1/50 sille säädetystä pohjaveden ympäristölaatuunormista (5 µg/l). Toisin kuin ELY-keskus antaa lausunnossaan olettaa, ei se, että pohjavesinäytteistä on saatu analysoitua määritysrajojen ylittäviä pitoisuuksia, tarkoita sitä, että määritysrajojen ylittävät

pitoisuudet kuvaisivat ampumaratatoiminnan vaikutuksia. Pääasiassa havaittujen pitoisuuksien voidaan todeta olevan pohjavedelle normaalilla tasolla myös pohjaveden virtaussuunnassa ampumaradalta alaspäin olevista pohjavesiputkista PVP1 ja PVP2 otetuissa näytteissä, sillä esimerkiksi Geologian tutkimuskeskuksen tekemässä koko Suomen kattaneessa kaivovesitutkimuksessa suomalaisten porakaivojen keskimääräinen liukoinen lyijypitoisuus on ollut 0,42 µg/l, sinkkipitoisuus 84,9 µg/l, arseenipitoisuus 1,0 µg/l ja kuparipitoisuus 32,3 µg/l (Lahermo ym. 2002). Lukuun ottamatta pohjavesiputkessa PVP2 havaittua arseenipitoisuutta (4,9 µg/l), kaikki ampumaratatoiminnan läheisten näytepisteiden tulokset jäivät huomattavasti näiden alapuolelle.

ELY-keskus huomauttaa, että pohjavettä pilaavien aineiden laatu normi lyijylle on 5 µg/l, sinkille 60 µg/l, kuparille 20 µg/l sekä arseenille 5 µg/l. Kyseisiä arvoja käytetään pohjavesimuodostumien kemiallisen tilan luokitteluun, jossa seurantapaikan pitoisuuksien vuosikeskiarvoja verrataan pohjaveden ympäristölaatu normeihin. Talousveden laatuvaatimuksia ja -suosituksia sovelletaan suoraan yksittäiseen pitoisuusmittaukseen. (Ympäristöministeriön raportteja 19/2018.) Hakemus on laadittu edellä mainitun ohjeistuksen mukaisesti.

ELY-keskus on lausunnossaan erikseen maininnut myös pohjavesiputken PVP3, jonka osalta lausunnossa on todettu, ettei se sijaitse ampumaradan alueella, mutta että putkesta on havaittu arseenia ja sinkkiä (sinkin pitoisuus 160 µg/l). Pohjavesiputki PVP3 sijaitsee virtaussuunnassa useita satoja metrejä ampumaradan yläpuolella, eikä ampumaradalla siten ole vaikutusta siitä otettujen näytteiden pitoisuuksiin. Putkesta analysoitu muihin näytteenottopisteisiin verrattuna merkittävästi suurempi sinkkipitoisuus kertoo siten itsessään pohjaveden sinkkipitoisuuden vaihtelevan alueella ampumaratatoiminnasta riippumatta. Lisäksi GTK:n maaperän taustapitoisuusaineistossa Parkanon alueen pisteissä on havaittu sinkkipitoisuuksia maaperässä, mikä viittaa siihen, että alueella on luontaisesti sinkkiä.

Kuten ELY-keskuskin on lausunnossaan todennut, on ampumarata-alue merkitty maakuntakaavaan. Visurin ampumaradalle on lupahakemuksessa esitetty riskinhallintatoimenpiteitä, joilla estetään pohjavedelle aiheutuva riski. Esitetyt rakenteet ovat BAT-oppaan mukaisia ja niillä estetään sade- ja sulamisvesien pääsy taustavallin luotien iskemäalueelle. Tällä toimenpiteellä estetään haitta-aineiden kulkeutuminen suotovesien mukana. Siten ampumaratatoiminnasta ei aiheudu merkittäviä määriä haitta-ainepäästöjä. Lainsäädännön mukaisesti ympäristölupa tulee myöntää, jos toteutettavilla riskinhallintatoimilla voidaan estää pilaamiskiellossa tarkoitettu seuraus.

Toiminnanharjoittaja myös huomauttaa, että pohjavesialue itsessään ei ole sellainen peruste, jolla ympäristölupa voidaan automaattisesti evätä. Kuten todettua, Visurin radalle esitetyillä rakenteilla toimintaa voidaan jatkaa siten, että se ei vaaranna pohjaveden laatua. BAT-oppaan mukaisia rakenteita on käytössä myös muilla pohjavesialueella sijaitsevilla ampumaradoilla, esimerkiksi Korpilahdella Vihtakankaan 1-luokan

pohjavesialueella sijaitsevilla Vihtakankaan ampumaradalla, joka sijaitsee kunnan vedenottamon välittömässä läheisyydessä. Myös laukausmäärältään ja kuormitukseltaan huomattavasti suurempi puolustusvoimien Tyrrin ampumarata sijaitsee pohjavesialueella. Kyseisen radan laukausmäärä on ympäristöluvan mukaisesti 500 000–850 000 laukausta vuodessa, mikä on moninkertainen laukausmäärä Visurin ampumarataan nähden.

Toiminnanharjoittaja tuo myös esiin ELY-keskuksen mainitsemassa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä (VHaO päätös 19.1.2022 nro 41/2022) todetun asian: *"Haulikkoammunnan jatkaminen I-luokan pohjavesialueella edellyttää, että pohjaveden pilaantumisen vaara poistetaan tehokkailla puhdistus- ja suojatoimenpiteillä."* Myös tämä antaa viestin siitä, että pilaantumisen vaara on poistettavissa toimenpiteillä. ELY-keskus ei ole ottanut tätä lainkaan huomioon lausunnossaan.

Vastine Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon lausuntoon Visurin ampumaradan ympäristölupahakemuksessa on esitetty rakennettavan radalle rakenteet, joilla estetään pohjavedelle aiheutuvat vaikutukset.

Ympäristölupahakemuksessa esitettyjen melusapluunoiden perusteella mahdollisesti aiheutuvat ohjearvotasojen ylitykset ovat vähäisiä, vakituisilla asuinrakennuksilla enintään muutaman desibelin luokkaa ja vapaa-ajan asunnoilla enintään 5 desibeliä. Avoimen maaston melusapluunat eivät huomioi rakenteiden, maaston ja kasvillisuuden tuomaa melun leviämistä pienentävää vaikutusta. Siten on hyvin mahdollista, että todellisuudessa toiminnasta aiheutuvat melun ohjearvotasojen ylitykset ovat pienempiä tai niitä ei aiheudu. Joka tapauksessa ampumaradalle on myös esitetty rajoitetumpia käyttöaikoja, kuin mitä AMPY-oppaan (Ympäristöministeriö 2012) mukaan voitaisiin sallia radoille, joilla melun ohjearvotasot eivät ylitä.

Visurin ampumaradan toiminnasta ei myöskään ole saapunut naapurustoista muistutuksia, joten voitaneen todeta, ettei toiminnasta aiheudu naapurustolle kohtuutonta rasitusta.

Numeroimaton oheisaineisto:
Ampumaradan sijaintia osoittava karttaliite
Ilmakuva alueesta
Melun leviämistä kuvaavat sapluunamallinnukset
Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunto

Valmistelija: ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta, p. 044 7865 650

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää hyväksyä Parkanon-Karvian riistanhoitoyhdistyksen ympäristölupahakemuksen Visurin ampumaradalle

kiinteistölle RN:o 581-421-93-0 ensisijaisesti seuraavin lupamääräyksin ja muutoin 23.5.2023 päivätyn hakemuksen mukaisesti.

Lupamääräykset

Toiminta-ajat ja yleiset toimintaa koskevat määräykset

1. Ampumaradalle tulee nimetä vastuuhenkilö, joka vastaa ampumaradan toiminnasta, syntyvistä jätteistä, tarkkailusta, kirjanpidosta sekä siitä, että toiminta on lupamääräysten mukaista. Vastuuhenkilön yhteystiedot tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle. Yhteystiedot tulee pitää ajantasaisena.
2. Ampumarata-alueella tulee olla ilmoitustaulu, josta ilmenee toiminnasta vastaavan henkilön yhteystiedot, ampumaradan yksittäistä käyttäjää koskevat määräykset ja ohjeet, kuten ampumaradan toiminta-ajat, sekä mahdollisten kilpailutapahtumien ajankohdat. Taulun tiedot tulee pitää ajan tasalla.
3. Toiminnassa on noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:
Maanantaista lauantaihin klo 10–20 ja sunnuntaisin klo 12–20.
Toimintaa ei saa harjoittaa yleisinä vapaa- ja juhlapäivinä.
4. Ampumarataa saa käyttää vain hakemuksessa esitettyyn tarkoitukseen. Enimmäislaukauskäärä on 20 000 laukausta vuodessa.
5. Ampumarata-alue tulee merkitä selvästi maastoon varoitustaulujen ja rajamerkkien tai aitojen avulla. Alueella tulee olla asianmukaiset esteet vaaratilanteiden ja väärinkäytösten välttämiseksi. Varoitusmerkkien, esteiden ja suojarakenteiden kunnosta tulee pitää huolta. Ammunnan aikana tulee käyttää salkoon nostettua punaista lippua, joka saa olla esillä vain oikeina tapahtuma-aikoina.

Päästöjen estäminen maaperään ja vesiin

6. Ampumaradan luotiaseratojen taustavalleihin tulee rakentaa luotien talteenottojärjestelmä eli ns. luotiloukut viimeistään kahden vuoden kuluttua ympäristöluvan lainvoimaisuudesta. Luotien talteenottojärjestelmään kertyneet luodit tulee poistaa säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Ampumapaikkojen edustalle ja välialueelle leviävät hylsy on kerättävä pois jokaisen käyttökerran jälkeen.
7. Ampumaradan luotiaseratojen taustavallit tulee kattaa ja sade- ja sulamisvedet ohjata sivuun iskemäalueesta viimeistään kolmen vuoden kuluttua ympäristöluvan lainvoimaisuudesta. Ampumarata- ja ympäristönsuojelurakenteiden kunnosta tulee huolehtia.
8. Luvanhaltijan on seurattava ampumaratatoiminnan parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä ja otettava sitä soveltuvin osin käyttöönsä jatkossa, jotta ympäristövaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Lyijyhaulien käytöstä trap-radalla on luovuttava välittömästi ja siirryttävä vaihtoehtoisten haulimateriaalien käyttöön. Lyijyhaulien käytöstä olisi joka tapauksessa lähivuosina luovuttava EU:n kemikaaliviraston valmistelussa olevan säännösten (REACH-asetus (EY) nro 1907/2006) määrittämässä aikataulussa.

Melu- ja pölypäästöjen ehkäisy

9. Toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa jatkuvasti ylittää 65 dB asumiseen käytettävillä alueilla eikä 60 dB loma-asumiseen käytettävillä alueilla. Melutasot on määritetty A-painotettuna enimmäistasona impulssiakavakiolla ($L_{A\max}$). (VNA 53/1997). Mikäli melusta aiheutuu häiriöitä, voi lupaviranomainen antaa lisämääräyksiä meluntorjuntaan ja velvoittaa luvanhaltijaa melumittausten tekemiseen.
10. Toiminta tulee järjestää niin, ettei siitä aiheudu kohtuutonta melu- tai muuta haittaa ympäristölle tai alueen asukkaille tai muille toimijoille. Toiminnanharjoittajan on pyrittävä vähentämään melun leviämistä esimerkiksi ampumapaikkojen rakenteilla. Ampumaradan melua ehkäisevät rakenteet tulee pitää kunnossa ja ympärillä olevaa suojapuustoa säilyttää meluhaittojen vähentämiseksi.

Jätehuolto ja roskaantumisen ehkäisy

11. Toiminta tulee järjestää niin, ettei siitä aiheudu ympäristön roskaantumista tai muuta kohtuutonta haittaa ympäristölle tai alueen asukkaille tai muille toimijoille.
12. Ampumarata-alue on pidettävä siistinä ja toiminnasta syntyvät jätteet on poistettava radalta riittävän usein ja hyötykäyttöön soveltuvat jätteet toimitettava kierrätykseen säännöllisin väliajoin. Jätteiden varastoinnista ja käsittelystä ei saa aiheutua roskaantumista ja ympäristöhaittaa. Jätehuollossa on noudatettava Pirkanmaan voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä sekä jätelakia.

Mahdolliset vaaralliset jätteet tulee säilyttää asianmukaisesti merkityissä astioissa ja varastotiloissa, sekä toimittaa vähintään kerran vuodessa vaarallisia jätteitä vastaanottavaan laitokseen. Pilaantuneiksi todetut maa-ainekset ovat vaarallista jätettä, ja ne tulee toimittaa vain sellaiseen paikkaan, jossa on oikeus vastaanottaa pilaantuneita jättemaita. Vaarallisten jätteiden siirrosta on laadittava siirtoasiakirjat.

Poikkeukselliset tilanteet

13. Jos onnettomuudesta, rakennelman tai laitteen purkamisesta tai muusta niihin rinnastettavasta syystä aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi erityisiä toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ryhdyttävä välittömästi tilanteen vaatimiin pilaantumisen ehkäisyyn ja

ympäristövahingon laajenemisen vaatimiin toimiin ja ilmoitettava tapahtuneesta valvontaviranomaiselle.

Vahingoista, joista saattaa aiheutua vaaraa maaperälle tai pohjavedelle, tulee tehdä ilmoitus myös Pirkanmaan ELY-keskukselle. (YSL § 7–8, 14, 52, 123, VNp 800/2010).

14. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminta-alueella on oltava riittävä alkusammutuskalusto ja vuotojen torjuntakalusto

Tarkkailu, seuranta, kirjanpito ja raportointi

15. Veden laadun tarkkailua on tehtävä lähellä sijaitsevista pohjavesiputkista (PVP1, PVP2), vedenottamon kaivosta ja Vehkapurunlammen ja Iso-Visurin suuntaan virtaavista ojista. Pohja- ja pintavesinäytteistä on analysoitava lyijyn (Pb), antimonin (Sb), arseenin (As), kuparin (Cu) ja sinkin (Zn) kokonais- ja liukoiset pitoisuudet sekä pH, DOC, happipitoisuus ja sameus. Vedenottamon kaivovesinäyte tulee ottaa yhteistyössä Parkanon Vesi Oy:n kanssa ja pintavesinäytteet soveltuvin osin yhteistyössä Neova Groupin kanssa. Pohjavesitarkkailua on tehtävä kerran vuodessa ja pintavesitarkkailua kolmen vuoden välein. Näytetulokset on toimitettava viipymättä valvontaviranomaiselle. Valvontaviranomainen voi lisätä näytteestä tutkittavia parametrejä tai muutoin muuttaa tarkkailua, mikäli katsoo sen aiheelliseksi esimerkiksi tarkkailutulosten perusteella.

Mikäli toiminnasta havaitaan aiheutuvan pohjavesivaikutuksia, on tarvittaessa ryhdyttävä alueen maaperän ja pohjaveden puhdistustoimenpiteisiin. Näytetulosten perusteella näytteenottoa voidaan myös harventaa valvontaviranomaisen hyväksynnällä.

Toimintaa koskeva tarkkailusuunnitelma on toimitettava päivitettynä valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi viimeistään puoli vuotta luvan lainvoimaisuudesta.

16. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa ampumaradan käytöstä. Toimintaa koskeva raportti on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosittain helmikuun loppuun mennessä seuraavin tiedoin:
- ampumaradan toiminta-ajat, ammuntpäivien lukumäärä
 - laukausmäärät radoittain ja asetyypeittäin
 - ampumarata-alueella pidetyt kilpailut
 - alueella syntyneet jätteet, niiden määrä ja toimituspaikka
 - tehdyt korjaus-, huolto- ja ympäristönsuojelutoimenpiteet
 - häiriö- ja poikkeustilanteet sekä niiden vuoksi tehdyt toimenpiteet
 - yhteenveto pohjaveden tarkkailutuloksista

Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

17. Toiminnassa tapahtuvista olennaisista muutoksista, toiminnan lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava viipymättä lupaviranomaiselle.

18. Toiminnan päättymisestä on ilmoitettava vähintään puoli vuotta aikaisemmin ja esitettävä yksityiskohtaiset suunnitelmat toiminnan lopettamisesta, lopettamisen jälkeisestä ympäristön tilan tarkkailusta ja alueen puhdistamisesta valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi. Toiminnanharjoittajan tulee varautua pilaantuneen maaperän kunnostamiseen ja riittävien selvitysten tekemiseen ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Maaperän pilaantuneisuus tulee selvittää maaperäanalyysin ulkopuolisella asiantuntijalla. Ampumaradan pilaantuneet rakenteet tulee poistaa ja vaihtaa puhtaisiin maa-aineksiin ja alue tulee siistiä ja maisemoida luvan voimassaoloaikana. Mikäli ampumaradan maaperää muokataan, tulee noudattaa riittävää varovaisuutta, jottei raskasmetalleja pääse vapautumaan ympäristöön.

Päätöksen perustelut

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa tai sen nojalla on säädetty.

Toimittaessa hakemuksen ja asetettujen lupamääräysten mukaisesti toiminta ei ole ristiriidassa YSL 49 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Kun huomioidaan hakemus, tehdyt selvitykset, toiminnan luonne ja sijoittuminen kiinteistölle ja annetut lupamääräykset, ei toiminnasta aiheudu sellaista terveyshaittaa, ympäristön pilaantumista, vaaraa maaperän tai pohjaveden pilaantumiselle, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta raskautusta, että lupaa ei voida myöntää. Toiminnasta ei tehtyjen meluarvioiden perusteella aiheudu melun ohjearvon ylittymistä tai muuta sellaista häiriötä asutuksen ja vapaa-ajanasuntojen pihapiireissä, että lupaa ei tulisi myöntää. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

Lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden huomioiminen

Pirkanmaan ELY-keskuksen ja terveydensuojeluviranomaisen lausunnoissa esitetyt asiat on huomioitu lupamääräyksiä annettaessa.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräykset 1, 2 ja 5: Lupamääräyksillä taataan alueella liikkumisen ja ampumatoiminnan yleinen turvallisuus, ehkäistään vaaratilanteiden syntyminen ja varmistetaan radan käyttäminen vain hakemuksessa ja lupapäätöksessä esitettyyn tarkoitukseen.

Lupamääräykset 3 ja 4: Hakemuksessa esitetyillä toiminta-ajoilla rajoitetaan mahdollisia ampumaratatoiminnasta aiheutuvia meluhaittoja. Toiminta-ajat ovat samalla riittävä meluntorjuntatoimenpide vuotuisen laukausmäärään nähden.

Lupamääräykset 6, 7, 13 ja 14: Lupamääräykset on annettu, jotta haitta-aineiden huuhtoutuminen sade- ja sulamisvesien mukana maaperään,

pintavesiin ja pohjaveteen saadaan estettyä. Lupamääräykset ovat maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 8: Määräyksellä varmistetaan, että luvanhaltija seuraa alansa tekniikan kehittymistä ja käyttöönottaa sitä toiminnan edetessä. Lyijyhaulien käytön luopumisella varmistetaan myös haulikkoradan osalta maaperän ja pohjavesien suojelu.

Lupamääräykset 9 ja 10: Melutasoja koskevalla määräyksellä varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu kohtuutonta meluhaittaa lähimmille häiriintyville kohteille. Mahdollisten häiriöiden ilmetessä lupaviranomaisella on mahdollisuus velvoittaa toimenpiteisiin meluhaitan rajaamiseksi. Toiminta ei ole uutta alueella ja melumallinnusten perusteella VnP 53/1997:n mukaiset melutason ohjearvojen ylitykset ovat vähäisiä. Arviolta puolet luotiaseratojen käyttäjistä käyttää äänenvaimenninta. Ylityksiä voidaan hallita käyttöaikojen ja rakenteiden avulla.

Lupamääräykset 11 ja 12: Määräyksillä varmistetaan toiminnasta syntyvien jätteiden asianmukainen käsittely, roskaantumisen ja ympäristöhaittojen ehkäisy sekä jätehuoltomääräysten noudattaminen.

Lupamääräys 15: Toiminta sijoittuu 1-luokan pohjavesialueelle, mistä syystä on ehdottoman tärkeää tarkkailla toiminnan vaikutuksia pohja- ja pintavesiin. Tarkkailusuunnitelmalla varmistetaan riittävä vaikutusten seuranta. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja -riskeistä.

Lupamääräys 16: Kirjanpitoa ja raportointia koskevalla määräyksellä varmistetaan toiminnan luvantumaisuus ja mahdolliset ympäristövaikutukset, joihin voidaan ajoissa puuttua. Kirjanpito ja raportointi on tarpeen valvonnan toteuttamiseksi.

Lupamääräys 17: Toiminnan olennaista muutosta koskevan ilmoitusvelvollisuuden perusteella varmistetaan tiedonkulku ympäristönsuojeluviranomaiselle ja pystytään arvioimaan muutosten vaikutukset suhteessa voimassa olevaan lupaan.

Lupamääräys 18: Toiminnan lopettamista koskevalla määräyksellä veloitetaan luvanhaltija toimimaan toiminnan lopettamista koskevan YSL 527/2014 § 94 mukaan. Pilaantumisen ehkäiseminen, toiminnan vaikutusten selvittäminen ja tarkkailu kuuluvat edelleen toimintaa harjoittaneen vastuulle. Riittävän aikaisella ilmoituksella varmistetaan toimenpiteiden hyväksyntä valvontaviranomaisella. Toiminnan lopettamissuunnitelmalla varmistetaan, että kiinteistö jää mahdollisen lopettamisen jälkeen ympäristön ja asukkaiden kannalta hyväksyttävään kuntoon.

Luvan voimassaolo

Lupapäätös on voimassa toistaiseksi. Mahdollinen ympäristöluvan muutostarve arvioidaan säännöllisen valvonnan ja tarkkailutulosten

perusteella. Mikäli toiminta laajenee tai toiminnassa tapahtuu ympäristön kannalta olennaisia muutoksia, tulee toiminnalle hakea uusi ympäristölupa (YSL 27, 29 ja 87 §).

Asetukset ja muiden säädösten noudattaminen

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla myönnetyn luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkastamisesta, on asetusta noudatettava luvan estämättä.

Toiminnan jatkaminen muutoksenhausta huolimatta

Ympäristönsuojelulain 199 §:n perusteella Parkanon-Karvian riistanhoitoyhdistykselle myönnetään lupa jatkaa toimintaa tämän lupapäätöksen määräyksiä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakutuomioistuimella voi kieltää lupapäätöksen toimeenpanon. Lupa toiminnan jatkamiseen ennen lainvoimaisuutta voidaan myöntää, koska muutoksenhaku ei tee sitä hyödyttömäksi. Hakijan on asetettava 2 000 euron vakuus maaperän puhdistamisen järjestämiseksi lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6–8, 11, 16–17, 22, 27, 29, 34, 39, 40, 42–44, 48–49, 52, 58–62, 66, 83, 85–87, 89 ja 190 §, 199 §:t
Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 2, 3, 6, 11–15 §:t
Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §
Jätelaki (646/2011) 9, 12, 16, 29, 31, 72 ja 73 §:t
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)
Rakennus- ja ympäristölautakunta 25.8.2020 § 17

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Lupahakemuksen käsittelystä peritään Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunnan hyväksymän ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti 625,00 €. Taksassa on huomioitu yhdistyksen anomus ja kaupungin linjaus maksun alentamisesta yleishyödyllisille ampumaradoille, joilla ei tavoitella voittoa.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti. Päätös annetaan 3.11.2023 ja siitä kuulutetaan kaupungin verkkosivuilla 3.11.-11.12.2023 välisen ajan. Päätös lähetetään hakijalle ja lausunnon antajille sekä Vaasan hallinto-oikeudelle. Lisäksi ilmoitus päätöksestä lähetetään mielipiteen lähettäneelle sekä vaikutusalueen kiinteistöille.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ja ennakkoaloituslupaansa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus annetaan erillisellä liitteellä. Viimeinen valituspäivä on 11.12.2023.

Rakennus- ja ympäristölautakunta § 106 31.10.2023

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

Pöytäkirjan otteen oikeaksi todistaa

03.11.2023

Soili Jalava
pöytäkirjanpitäjä

Allekirjoitettu pöytäkirja on julkaistu Parkanon kaupungin verkkosivuilla
2.11.2023

Päätösote on annettu asianosaiselle tiedoksi:

Tavallinen sähköinen tiedoksianto 3.11.2023
Laki sähköisestä asioinnista § 18-19

*** *Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu* ***

Rakennus- ja ympäristölautakunta

§ 106

31.10.2023

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 106**VALITUSOSOITUS**

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valituksen saa tehdä

- 1) se, jonka oikeutta tai etua asia koskee
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelulain taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristö- tai terveysvaikutukset ilmenevät
- 3) muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristö- ja terveysvaikutukset ilmenevät
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Vaasan hallinto-oikeudelle:

Vaasan hallinto-oikeus

PL 204 (käyntiosoite Korsholmanpuistikko 43)

65101 Vaasa

puhelin: 029 56 42780

faksi: 029 56 42760

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

aukioloaika: klo 8.00-16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perusteet

Rakennus- ja ympäristölautakunta

§ 106

31.10.2023

- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen:

- Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.
- Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköpostitse tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäynti-maksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksuista. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi jakelussa määritellyn mukaisesti.